

KS. TADEUSZ CEYNOWA* – KOSZALIN

KATOLICKIE KSIĘGI METRYKALNE DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

Streszczenie

Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej powstało w 2003 roku. Zadaniem pracowników tej instytucji było przejęcie z archiwów parafialnych dokumentacji wytworzonej przed 1945 roku. Spośród archiwaliów wyodrębniono liczący 215 pozycji zbiór katolickich ksiąg metrykalnych. Pochodzą one z 39 katolickich parafii. Po odpowiednim zabezpieczeniu i opracowaniu są udostępniane w formie cyfrowej zainteresowanym badaczom. Przedstawiony w artykule katalog przedstawia stan zachowania i ogromny walor poznawczy katolickich ksiąg metrykalnych zgromadzonych w koszalińskim archiwum.

Słowa kluczowe: Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej; księgi metrykalne; Kościół katolicki; Pomorze

Wstęp

Zmiana granic Polski po zakończeniu II wojny światowej wymusiła reorganizację Kościoła katolickiego na tzw. Ziemiach Zachodnich i Północnych. Prymas Polski, kardynał August Hlond wracając do Ojczyzny, otrzymał w Rzymie specjalne pełnomocnictwa, umożliwiające mu powołanie nowych tymczasowych struktur kościelnych. W sierpniu 1945 roku ustanowił Administrację Apostolską Kamieńską, Lubuską i Prałatury Pilskiej, na czele której stanął ks. Edmund Nowicki. Wieloletnie starania episkopatu Polski z prymasem Stefanem Wyszyńskim doprowadziły do erygowania stałej organizacji kościelnej. Z największej wówczas administracji gorzowskiej powstały trzy diecezje: gorzowska, szczecińsko-kamieńska i koszalińsko-kołobrzeska¹.

* Ks. Tadeusz Ceynowa – dr historii Kościoła; adiunkt na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego; dyrektor Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej; dyrektor Biblioteki WSD w Koszalinie; e-mail: tceynowa@interia.pl

<https://orcid.org/0000-0002-8105-8823>

¹ Na temat diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej zob. m.in.: L. Bończa-Bystrzycki, *Zarys dziejów Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej*, w: *Schematyzm Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, Koszalin 1998, s. 83. K. Dullak, *Podstawy praw-*

Prowadzenie ksiąg metrykalnych

Księgi metrykalne od wielu lat cieszą się coraz większą popularnością. Zdaniem Radosława Koteckiego za prekursora badań nad znaczeniem metryk kościelnych można uznać K. Dobrowolskiego². Są ciekawym źródłem historycznym do badania przeszłości podstawowej struktury kościelnej – parafii, są niezbędne dla demografów, językoznawców, liturgistów i biografów. W ostatnich latach pracownicy archiwów odnotowują zwiększone zainteresowanie metrykaliami u zawodowych genealogów, jak i prywatnych osób próbujących odnaleźć swoich przodków. W Kościele katolickim prowadzenie ksiąg metrykalnych zostało uregulowane postanowieniami soboru trydenckiego³. Zobowiązano wówczas proboszczów do prowadzenia ksiąg zaślubionych i ochrzczonych. Obowiązek kolejnych zapisów, zmarłych, bierzmowanych i *status animarum* uregulował *Rytuał Rzymski* Pawła V z 1614 roku, a w Polsce potwierdził to *Rytuał Piotrkowski* z 1631 roku. Każda parafia miała obowiązek prowadzenia pięciu rodzajów ksiąg metrykalnych: ochrzczonych (*Liber baptisatorum*), zaślubionych (*Liber matrimoniorum vel copulatorum*), zmarłych (*Liber defunctorum vel mortuorum*), bierzmowanych (*Liber confirmatorum*) oraz spisu parafian (*Liber status animarum*). Do końca I Rzeczypospolitej na jej terenie kolejne synody prymacjalne, metropolitalne i diecezjalne doprecyzowały prawo w tej materii. Częste powtarzanie obowiązujących zasad odnośnie właściwego prowadzenia kancelarii parafialnych może świadczyć o niedociągnięciach duszpasterzy. Niektórzy biskupi decydowali się nawet na kary finansowe wobec duchownych⁴. Kontrolą przestrzegania obo-

no-organizacyjne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej, Koszalin 1996, s. 87-88; T. Ceynowa, *Koszalińsko-kołobrzieszka diecezja*, w: *Encyklopedia katolicka* t. 9, red. A. Szostek, Lublin 2002, kol. 976-978; K. Kozłowski, *Narodziny diecezji szczecińsko-kamieńskiej i koszalińsko-kołobrzeszkiej (1945-1975)*, „Źródła do Dziejów Pomorza Zachodniego”, t. 14, Szczecin 2007; L. Bończa-Bystrzycki, *Dzieje Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzeszkiej (X-XX/XXI wiek)*, Koszalin 2012, s. 545-651.

² R. Kotecki, *Rejestracja metrykalna wiernych w świetle potrydenckiego ustawodawstwa Kościoła katolickiego*, „Nasza Przeszłość”, 112 (2009) s. 135.

³ *Sobór Trydencki*, w: *Dokumenty soborów powszechnych*, t. 4: *Lateran V, Trydent, Watykański I*, oprac. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2004, s. 721-725.

⁴ Autor w tym miejscu odsyła czytelnika do podstawowej bazy źródłowej związanej z tematem. U poszczególnych autorów jest ona jeszcze bardziej rozbudowana: S. Chodyński, *Metryki kościelne*, w: *Encyklopedia kościelna*, t. 14, red. M. Nowodworski, Warszawa 1881, s. 224-231, J. Kurpas, *Początki ksiąg metrykalnych*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 2 (1961) z. 1-2, s. 5-42; B. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej od roku 1795*, t. 2, Kraków 1999; B. Kumor, *Jakim celom służyły księgi parafialne*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 7(1975) s. 299-204; tenże, *Księgi «Status animarum» na ziemiach polskich (do r. 1918)*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 1 (1967) s. 89-109; tenże, *Metryki parafialne archiwach diecezjalnych*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 14 (1966) z. 1, s. 65-75; tenże, *Przepisy państwowe i kościelne dotyczące metryk kościelnych w zaborze austriackim (1800-1918)*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 7 (1975) s. 93-107; tenże, *Przepisy prawne w sprawie chrztu dzieci w XVI-XVIII w.*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 9 (1976) s. 41-56, T. Moskal, *Historia ksiąg metrykalnych Kościoła katolickiego na ziemiach polskich*, „Archiwariusz. Biuletyn Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu”, 1 (2005) s. 55-83; R.R. Kufel, *Kancelaria, registratura i archiwum parafialne na ziemiach polskich od XII do początku*

wiązujących zasad, co do prowadzenia ksiąg zajmował się lokalny hierarcha lub osoba, która w jego imieniu wizytowała parafie (biskup pomocniczy, archidiacon lub dziekan). Pod koniec XVIII wieku władze państwowe wykorzystały księgi metrykalne do przeprowadzenia powszechnego spisu ludności w Polsce. Proboszczowie mieli przekazać komisjom cywilno-wojskowym odpisy metryk: chrztów, ślubów, pogrzebów oraz spisu parafian z zaznaczeniem płci, wieku i miejsca zamieszkania⁵.

Rozbiory Polski podzieliły kraj między trzech zaborców. Każdy z nich na podporządkowanym sobie terytorium wprowadzał swój system administracyjny i tradycje w zakresie organizacji kancelaryjnej, w tym także kancelarii kościelnej. Władze pruskie⁶ traktowały metryki kościelne jako dokumentację publiczną. Petent w razie potrzeby zwracał się do duchownego z prośbą o odpis z księgi metrykalnej, który później władze cywilne traktowały jako pełnoprawny dokument. Taki stan został wprowadzony z chwilą wejścia w życie (1 czerwca 1794 roku) ogólnego prawa krajowego dla państw pruskich (*Allgemeines Landrecht für die preussischen Staaten*). Przepisy państwowe zobowiązywały duchowieństwo wyznania katolickiego i ewangelickiego do dokładnego prowadzenia ksiąg urodzeń, małżeństw i zgonów oraz sporządzania ich uwierzytelnionych odpisów. Te należało przekazać odpowiedniemu sądowi I instancji. Pruski Landrecht nakazywał rejestrację urodzeń, małżeństw i zgonów w macierzystej parafii⁷. Całkowite oddzielenie rejestracji stanu cywilnego ludności od spraw kościelnych nastąpiło z chwilą uchwalenia ustawy w Rzeszy (*Reich Gesetz über die Beurkundung des Personenstandes und die Form der Eheschließung*). Kiedy ustawa 1 stycznia 1876 roku weszła w życie, księgi parafialne stały się wyłączną domeną poszczególnych wyznań. Nie zmieniło to jednak prowadzonych dotąd zapisów w księgach metrykalnych. W okresie międzywojennym (1937) na terenach III Rzeszy zmieniono akty zawarcia związku małżeńskiego⁸. Nie miało to jednak żadnego wpływu na prowadzenie katolickich ksiąg metrykalnych w parafiach.

W archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej sprawą prowadzenia metrykaliów zajęły się organizowane przez arcybiskupa Mieczysława Ledóchowskiego kongregacje księży dziekanów⁹. Regularne wizytacje prowadzone przez arcypa-

XXI wieku, Zielona Góra 2005; R. Kotecki, *Rejestracja metrykalna wiernych w świetle potrydenckiego ustawodawstwa Kościoła katolickiego*, „Nasza Przeszłość”, 112 (2009) s. 135-179. Autor ten szczególnie uwzględnił prawodawstwo archidiecezji gnieźnieńskiej, diecezji chełmińskiej, płockiej i wrocławskiej.

⁵ S. Olczak, *Kancelaria*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, red. A. Szostek, Lublin 2000, kol. 555; Moskał, *Historia ksiąg metrykalnych Kościoła katolickiego na ziemiach polskich*, s. 72; Kufel, *Kancelaria, registratura i archiwum parafialne na ziemiach polskich od XII do początku XXI wieku*, s. 45.

⁶ Podobnie było w Austrii i Rosji. Moskał, *Historia ksiąg metrykalnych kościoła katolickiego na ziemiach polskich*, s. 72.

⁷ H. Krajewska, *Wstęp*, w: *Księgi metrykalne i stanu cywilnego w archiwach państwowych w Polsce*, oprac. A. Laszuk, Warszawa 2003, s. III.

⁸ Tamże, s. III-IV.

⁹ Państwo pruskie uniemożliwiała zwołanie synodów metropolitalnych i diecezjalnych. Postanowienia kongregacji księży dziekanów były ogłaszane duchowieństwu najpierw od 1867 roku

sterza lub przez jego pełnomocnika dały ogląd rządcy parafii na temat prowadzenia registratur parafialnych, a w nich również ksiąg metrykalnych. Przypomniano wówczas, że w ramach registratury plebańskiej należy z całą pieczołowitością prowadzić księgi metryczne: chrztów, ślubów, pogrzebów¹⁰ oraz akta pierwszej spowiedzi, Komunii św., bierzmowania i spisu ludności parafii. Stan rzeczywisty w tym względzie przedstawił *Dziennik Urzędowy Kościelny* w 1867 roku.

Spodziewając się, że Szanowni Rządcy parafii podzielą z chęcią ten zamiar swej przełożonej Zwierzchności i przez pilne przestrzeganie podanych wzwyczaj przepisów starać się będą i sobie i tejże Zwierzchności ułatwić wszelkie piśmienne porozumienie się, nie dając więcej powodu do nieprzyjemnych jakowych dla siebie skutków, załącza im zarazem Konsystorz plan do uporządkowania registratury plebańskiej, mającej posłużyć za prawidło, jakiego pod tym względem przestrzegać należy; z żalem albowiem przyznać potrzeba, że przy wielu znaczniejszych nawet kościołach dokumenta i inne papiery w tak wielkim znajdują się nieładzie, a same nawet jakkolwiek już złożone akta tak są pomieszane, że zwłaszcza przy tradycjach z wielką niekiedy przychodzi trudnością zasięgnąć z nich potrzebnej informacji; i temu też wielce naganemu zaniedbaniu registratur plebańskich, poniewieranych bez żadnej ochrony i zamknięcia, przypisać należy stratę licznych i ważnych dla fundacyi kościelnych dokumentów.

Z tego powodu wzywa Konsystorz Szanownych Rządców parafii i poleca im pod ścisłym obowiązkiem, ażeby każdy z nich (...) registraturę swego kościoła, plebanii itd. w ten przepisany sposób uporządkował i aby, gdzie tego fundusze kas kościelnych dozwolą, kosztem tychże, inaczej własnym swym funduszem, sprawił mocną szafę, w którejby archiwum to pod kluczem jego w urządzonych na to stosownych tak nazwanych przegrodach czyli fachach było zachowane. Czuwanie nad dopełnieniem tego przepisu porucza Konsystorz JMKs. Dziekanom¹¹.

Miejsce przechowywania i udostępniania

Diecezja Koszalińsko-Kołobrzaska została utworzona przez papieża Pawła VI, mocą bulli *Episcoporum Poloniae coetus*, 28 czerwca 1972 roku. Pierwszy jej ordynariusz zajął się na początku powołaniem do życia niezbędnych instytucji diecezjalnych. Po otrzymaniu od władz państwowych wieży kolegiaty kołobrzeskiej zarządził ustnie, aby tam deponować cenne archiwalia i duplikaty ksiąg metrykalnych. Archiwum historyczne stało się jednym z głównych celów w działalności bpa Mariana Gołębiewskiego. Odpowiednie pomieszczenia archiwum przygotowano w wyniku współpracy diecezji z Fundacją Polsko-Niemiecką. Jednym z warunków podpisanej wcześniej umowy była gwarancja ze strony diecezji, że zgromadzone tam archiwalia będą dostępne badaczom polskim, jak i niemieckim, zainteresowanym przeszłością Pomorza.

w *Dzienniku Urzędowym Kościelnym*, a następnie od 1886 roku w *Kościelnym Dzienniku Urzędowym*. Egzemplarze prenumerowane przez dozory kościelne powinny być dołączone do akt kościelnych. Czasopisma te drukowano w języku polskim i niemieckim.

¹⁰ Tego również wymagały władze państwowe.

¹¹ T. Trzciski, *Zbiór ustaw archidiecezyi gnieźnieńskiej i poznańskiej*, Poznań 1906, s. 9-10.

Biskup M. Gołębiowski powołując się na przepisy *Kodeksu Prawa Kanonicznego* (kan. 486-491), erygował 15 listopada 2003 roku Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej¹². W tym samym czasie wydano dekret w sprawie gromadzenia archiwaliów, zatwierdzono statut i regulamin¹³. Naczelnym zadaniem pracowników archiwum było zgromadzenie i zabezpieczenie archiwaliów przedwojennych, znajdujących się jeszcze w parafiach. W pomieszczeniu bazyliki kołobrzeskiej natrafiono tylko na kilkanaście poszytów i kilkadziesiąt duplikatów ksiąg metrykalnych z lat 1945-1972. Większość przejętych wówczas archiwaliów była przechowywana w suchych pomieszczeniach. Były to najczęściej biura parafialne. Zdarzały się jednak także przypadki umieszczenia ich na strychach plebanii czy zakrystiach kościołów. W wyjątkowych przypadkach proboszczowie – albo z niewiedzy, albo z braku roztropności – przekazywali materiały archiwalne z wilgotnych pomieszczeń (piwnice plebanii lub pomieszczeń gospodarczych). Większość przejętej dokumentacji przekazano do Archiwum Państwowego w Poznaniu, później w Szczecinie, w celu przeprowadzenia fumigacji, żeby dopiero tak zabezpieczone akta móc systematycznie opracowywać i udostępniać. Stan zachowania niektórych ksiąg metrykalnych budził niepokój personelu archiwum. Kilka lat temu podjęto decyzję o procesie ich zabezpieczenia przez digitalizację¹⁴. Po uzyskaniu stosownych środków finansowych przez archiwum można było rozpocząć mikrofilmowanie i digitalizację zasobu. W 2020 roku wszystkie metrykalia będą udostępniane wyłącznie w formie cyfrowej (wówczas zostanie zakończona digitalizacja pozostałych ksiąg katolickich i ewangelickich). Archiwum dysponuje czytelnią, gdzie udostępni swe zbiory¹⁵. Wielu zainteresowanych zwraca się za pomocą poczty tradycyjnej lub elektronicznej w celu przeprowadzenia kwerendy.

¹² *Dekret utworzenia Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, „Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne” (KKWD), 31 (2003) nr 10-12, s. 36; *Zarządzenie w sprawie gromadzenia zbiorów Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, KKWD, 31 (2003) nr 10-12, s. 37-38. Warto zaznaczyć w tym miejscu, że w tym samym czasie powstały archiwa historyczne w Szczecinie i Zielonej Górze.

¹³ *Zarządzenie w sprawie gromadzenia zbiorów Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, s. 37-38. Szerzej na temat archiwum: T. Ceynowa, *Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i jego zasób*, w: *Archiwa Ziem Zachodnich i Północnych Polski (1945–2005), Tradycja i współczesne wyzwania*, red. K. Kozłowski, Szczecin–Warszawa 2007, s. 187-193; tenże (red.), *Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, w: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972-2012*, Radom 2012, s. 135-147; tenże (red.), *Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej – powstanie i funkcjonowanie*, w: *Przeszość Kościoła w archiwach Pomorza Zachodniego*, Radom 2014, s. 133-144; tenże, *Duplikaty w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, w: *Nova et vetera. Aktualne problemy archiwów diecezjalnych w Polsce*, red. W. Żurek, Lublin 2016, s. 87-99.

¹⁴ Księgi metrykalne Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej digitalizuje Firma Digital Center.

¹⁵ Czytelnia posiada osiem miejsc, w tym dwa stanowiska wyposażone w komputery. Potencjalny kwerendzista powinien swoją obecność zgłosić 2 tygodnie wcześniej. Na miejscu można uzyskać kserokopie lub skany.

Stan zachowania i zawartość

Katolickie księgi metrykalne zgromadzone w koszalińskim archiwum pochodzą z terenu diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej w jej granicach z 1992 roku. Mocą bulli *Totus Tuus Poloniae populus* odłączono sześć wschodnich dekanatów (Bytów, Człuchów, Główny, Lębork, Łeba i Łupawa) i włączono je do nowo utworzonej diecezji pelplińskiej. Z diecezji gorzowskiej dołączono dekanaty Piła i Trzcianka. Kiedy w 2004 roku erygowano diecezję bydgoską z diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, wyłączono jeszcze dekanat złotowski. Warto zaznaczyć, że przynależność diecezjalna poszczególnych parafii do 1945 roku przedstawiała się inaczej. Okolice Złotowa do 1821 roku wchodziły w skład archidiecezji gnieźnieńskiej, później należały do diecezji chełmińskiej. Wałecznica i rejon Piły do 1920 roku były częścią Kościoła poznańskiego. Północna część obecnej diecezji została sprostestantyzowana w XVI wieku. Odradzające się struktury kościelne w XIX wieku kierowane były przez biskupów wrocławskich i ich delegatów z Berlina, od 1930 roku przez biskupów berlińskich. Dekanaty diecezji chełmińskiej i archidiecezji poznańskiej pozostały poza granicami Polski w okresie międzywojennym wchodziły w skład Wolnej Pałatury Pilskiej (od 1930 roku)¹⁶.

Pierwszą próbę zbadania zachowanych ksiąg metrykalnych podjął Władysław Szulist¹⁷. Drugim badaczem tego zagadnienia był L. Bończa-Bystrzycki¹⁸. W jego wykazie brakuje metrykaliów z rejonu pilskiego i trzecieckiego. Autor już wówczas postulował zgromadzenie tego cennego materiału archiwalnego w archiwum diecezjalnym. Zrealizowanie tego postulatu dopiero po 20 latach uszczupliło obecne zbiory koszalińskiego archiwum.

Do dzisiaj Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej zgromadziło 215 katolickich ksiąg metrykalnych z 39 parafii. Są one zróżnicowane pod względem formatu, rodzaju papieru i opraw. Największa z zachowanych ksiąg ma wymiary 48×29 cm (parafia Sypniewo – księga chrztów, ślubów i zgonów 1867-1923), najmniejsza 19×16 cm (parafia Nadarzyce – zgony 1743-1797). Objętościowo najgrubsza jest księga z Koczały (chrzty, śluby, zgony) – 954 strony. Liczebnie najmniej, bo jedynie 6 stron, ma fragment księgi z Uniechowa (chrzty 1792-1793). Zdarzają się przypadki braku zapisów z kilku lat (Róża Wielka – ktoś wyrwał kilkadziesiąt stron). Najstarsze zapisy sięgają drugiej połowy XVII wieku (Skrzatusz 1658, Złotów 1660, Sławianowo 1661, Stara Łubianka 1661)¹⁹. Być może

¹⁶ A. Liedke, *Zarys dziejów diecezji chełmińskiej*, „Nasza Przeszłość”, 34 (1971) s. 116; P. Mielczarek (oprac.), *Rys historyczny*, w: *Schematyzm Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1982*, Koszalin 1982, s. 39-67; Bończa-Bystrzycki, *Dzieje Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej (X-XX/XXI wiek)*, s. 289-299.

¹⁷ W. Szulist, *Archiwa parafialne powiatu słupskiego*, „Rocznik Koszaliński”, (1974) nr 10, s. 198-205. Pominął parafię słupską. Autor zajmował się także powiatami człuchowskim i bytowskim, jednakże księgi z tych rejonów z racji wyżej wspomnianych nie wchodziły do zbioru koszalińskiego.

¹⁸ L. Bończa-Bystrzycki, *Stan zachowania ksiąg metrykalnych parafii katolickich diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej według stanu z dnia 8 maja 1945 r.*, „Rocznik Koszaliński” (1983) nr 19, s. 154-161.

¹⁹ Wizytacje dziekańskie z dekanatu wałecznego z XIX wieku informują, że księgi są odpowiednio przechowywane i prowadzone. Ks. Antoni Perzyński w 1831 roku podawał, od kiedy prowadzone są księgi metrykalne, np. w Skrzatuszu od 1658 r., w Człopie od 1680 r.

na omawianym terenie prowadzono już wcześniej księgi metrykalne, jednakże wszelki ślad po nich zaginął. Wizytacje z XVIII i XIX wieku, jeżeli już podają wykaz metrykaliów parafialnych, nigdzie nie wskazują na pierwszą połowę XVII wieku.

W omawianym zbiorze można wyróżnić następujące zapisy metrykalne: chrzty, śluby, zgon, bierzmowania, przystępujący do I Komunii św. i bardzo nieliczne spisy parafian. Potrójne zapisy znajdują się zarówno w księgach XVII-wiecznych jak i z przełomu XIX i XX wieku. Rubrykowane księgi pojawiają się w XVIII wieku (czasami robione odręcznie), powszechne są w drugiej połowie XIX wieku.

Początkowe zapisy sporządzano wyłącznie w języku łacińskim, później w niemieckim, rzadko w polskim. W XIX i XX wieku nazwy miejscowości, w zależności od pochodzenia duchownego, zapisywane były w języku polskim lub niemieckim²⁰.

Bardzo cenne, ale niestety w małej liczbie, zachowały się spisy parafian. Dotyczą tylko dwóch parafii – Skrzatusza i Jastrowia. Nie zostały uwzględnione w poniższym wykazie z racji, że stanowią część większych poszytów.

Warta zauważenia jest parafia Złotów. Tu w pewnym okresie pojawiły się odrębne zapisy metrykalne dotyczące mieszkańców miasta i okolicznych wsi należących do parafii. Na uwagę zasługują także księgi metrykalne parafii wojskowych w Pile i Wałczu z XX wieku.

Omawiany zbiór, poza sobie właściwymi zapisami, posiada wiele ciekawych informacji. Pojawiają się noty marginalne dotyczące wydarzeń z życia parafii. Zachowało się wiele adnotacji wizytatorów – biskupów czy dziekanów. W dekanacie złotowskim praktykowano coroczną kontrolę ksiąg metrykalnych podczas kongregacji dekanalnych. Zachowało się kilka inwentarzy parafialnych, które przy braku innych archiwaliów są wręcz bezcenne dla dziejów parafii czy wyposażenia kościoła. Tabela 1. przedstawia stan zachowania katolickich metrykaliów przechowywanych w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Parafie ułożono alfabetycznie i chronologicznie. Obok polskich nazw dołączono niemieck-

²⁰ Dane zapisywane w poszczególnych księgach metrykalnych:

W księdze chrztów zapisywano: imię dziecka, datę urodzenia, datę chrztu, czy dziecko jest dzieckiem ślubnym czy nie, dane rodziców, wyznanie rodziców, miejsce zamieszkania rodziców, zawód ojca, dane rodziców chrzestnych, kto udzielał sakramentu, dodatkowe uwagi.

Księgi ślubów zawierały dane osób przystępujących do sakramentu małżeństwa, miejsce zamieszkania, ich wyznanie, wiek nowożeńców, dane rodziców nowożeńców, kto błogosławił małżeństwo, dane świadków ślubu, informacja o zapisie ślubu w USC (po 1876 roku). W parafiach: Koszalin, Jastrowie, Głubczyn, Sławianowo, Świdwin, Wałcz i Złotów, odnotowywano również trzy daty kolejnych zapowiedzi.

W księgach zgonów zapisywano personalia zmarłego, datę zgonu, wiek zmarłego, datę pogrzebu, miejsce zamieszkania, stan cywilny, zawód, dane rodziców, przyczynę zgonu, kto pozostał.

Księgi pierwszej Komunii św. informują o dacie udzielenia sakramentu, imieniu i nazwisku przystępującego do pierwszej Komunii św., dacie urodzenia, dacie chrztu, rodzicach, ich wyznaniu, miejscu zamieszkania i zawodzie ojca. W dwóch parafiach (Skrzatuszu i Szwecji) podawano także datę pierwszej spowiedzi, rok wcześniej i drugiej bezpośrednio przed I Komunią św.

Księgi bierzmowanych zachowane dopiero od drugiej połowy XIX wieku zawierały imię bierzmowania, imię i nazwisko, datę urodzenia, świadka bierzmowania oraz szafarza sakramentu.

kie. W tabeli 2 wyszczególniono katolickie księgi metrykalne z terenu diecezji przechowywane w archiwach państwowych²¹.

Tabela 1. Katolickie księgi metrykalne

Parafia	Metryki	Lata	Uwagi
Biała (Behle)	Chrzty	1893-1944	Księga oprawiona, j. niemiecki, wymiary 40×26 cm, rubryki drukowane, ss. 302, wizytacje, zdigitalizowana
Białogard (Belgard)	Chrzty	1915-1947	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×26 cm, ss. 196, wizytacje
	Śluby	1915-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 94, wizytacje
	Zgony	1915-1949	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×24 cm, ss. 196, wizytacje
	Księga uzupełnień	1920-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiar 43×28 cm, ss. 42
Czaplinek (Tempelburg)	Chrzty	1836-1916	Księga oprawiona, j. łaćniński, rubryki drukowane, wymiary 37×26 cm, ss. 199, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1917-1947	Księga oprawiona, j. łaćniński, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 41×27 cm, ss. 327, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1836-1945	Księga oprawiona, j. łaćniński, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, brak zapisów z lat 1873-1882, wymiary 37×26 cm, ss. 71, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1836-1946	Księga oprawiona, j. łaćniński, niemiecki, polski, rubryki drukowane, brak zapisów z lat 1874–1876, wymiary 37×26 cm, ss. 169, wizytacje, zdigitalizowana

²¹ M. Wiczorkowska, *Rzymskokatolickie księgi metrykalne w Archiwum Państwowym w Koszalinie*, w: *Przeszłość Kościoła w archiwach Pomorza Zachodniego*, red. T. Ceynowa, Radom 2014, s. 121-132.

Czarne (Hammerstein)	Chrzty Śluby Zgony	1871-1922 1870-1922 1871-1922	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, zapisy z dwóch stron, wymiar 37×25 cm, ss. 360, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1923-1949	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 196, alfabetyczny indeks nazwisk, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1923-1949	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 60, alfabetyczny indeks nazwisk, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1923-1949	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 120, wizytacje, zdigitalizowana
	I komunია	1896-1971	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 33×22 cm, ss. 267, zdigitalizowana
Głubczyn (Steinau)	Chrzty Śluby	1695-1735 1673-1689	Księga oprawiona, oprawa uszkodzona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 30×21 cm, ss. 174, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1735-1839 1735-1839 1735-1839	Księga oprawiona, oprawa uszkodzona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 33×19 cm, ss. 614, inwentarz kościoła w Głubczynie z 1758 r., wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1840-1900	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×24 cm, ss. 471, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1901-1946	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 32×22 cm, ss. 412, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1840-1910	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×25 cm, ss. 145, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1911-1941	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×27 cm, ss. 102, wizytacje, zdigitalizowana

	Zgony	1840-1941	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×24 cm, ss. 406, wizytacje, zdigitalizowana
	Bierzmowania	1909-1967	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×22 cm, ss. 79, zdigitalizowana
Jastrowie (Jastrow)	Chrzty Śluby	1882-1945 1884-1945	Księga oprawiona, luźne strony, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowana, wymiary 39×25 cm, ss. 285, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1882-1944	Księga oprawiona, luźne strony, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×26 cm, ss. 117, wizytacje, zdigitalizowana
Koczała (Flötenstein)	Chrzty Śluby Zgony	1814-1846 1814-1845 1815-1865	Księga oprawiona, oprawa uszkodzona, j. niemiecki, brak rubryk, w części zgony rubryki robione ręcznie od 1863, wymiary 34×21 cm, ss. 954, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1846-1912	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie od 1862 r., wymiary 34×21 cm, ss. 293, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1913-1949	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, uzupełnienia dotyczące ślubów, unieważnień małżeństw, chrztów, wystąpień z Kościoła, wymiary 33×23 cm, ss. 240
	Spis chrztów Spis ślubów Spis zgonów	1874-1915 1720-1936 1720-1944	Księga oprawiona, j. niemiecki, brak rubryk, wymiar 34×22 cm, ss. 309, spis osób ochrzczonych, małżeństw i zgonów również z nieistniejących już ksiąg, zdigitalizowana
Koszalin (Cöslin)	Chrzty Śluby Zgony	1852-1918 1853-1940 1852-1917	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 37×25 cm, ss. 855, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1919-1946	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 144, wizytacje, zdigitalizowana

	Chrzty – księga uzupełnień	1937-1944	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 144, zdigitalizowana
	Śluby	1941-1947	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, alfabetyczny indeks nazwisk, wymiary 39×26 cm, ss. 352, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1914-1949	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×25 cm, ss. 279, alfabetyczny indeks nazwisk, wizytacje, zdigitalizowana
	I komunia	1853-1895	Księga oprawiona, luźne karty, j. niemiecki, rubryki ręcznie robione, wymiary 34×21 cm, ss. 66, zdigitalizowana
	I komunia	1911-1944	Księga oprawiona, j. łaćniński, rubryki drukowane, wymiary 42×26 cm, ss. 93, zdigitalizowana
Krajenka (Krojanke)	Chrzty	1752-1785	Księga oprawiona, j. łaćniński, brak rubryk, wymiary 32×21 cm, ss. 370, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1775-1835	Księga oprawiona, j. łaćniński, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×20 cm, ss. 481, spis mieszkańców miejscowości należących do parafii Krajenka, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Śluby	1752-1785	Księga oprawiona, j. łaćniński, brak rubryk, wymiary 31×20 cm, ss. 254, spis mieszkańców miejscowości należących do parafii Krajenka, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Śluby	1775-1835	Księga oprawiona, oprawa uszkodzona, j. łaćniński, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×21 cm, ss. 196, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Śluby Zgony	1741-1745 1739-1740	Luźne karty, j. łaćniński, brak rubryk, wymiary 30×9 cm, ss. 10, zdigitalizowane

	Zgony	1752-1835	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk do 1774, rubryki robione ręcznie od 1775, wymiary 35×21 cm, ss. 785, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	I komunია	1776-1823	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 35×21 cm, ss. 785, zdigitalizowana
Kuźnica Czarnkowska (Hammer)	Chrzty	1920-1940	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×25 cm, ss. 190, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1920-1953	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 192, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1920-1967	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 194, wizytacje, zdigitalizowana
	I komunია	1911-1924	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×27 cm, ss. 98, zdigitalizowana
	I komunია	1922-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 43×26 cm, ss. 104, zdigitalizowana
	I komunია	1925-1941	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×27 cm, ss. 94, zdigitalizowana
	Księga zapowiedzi	1925-1937	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 29×22 cm, ss. 64
Marcinkowice (Marzdorf)	Chrzty Śluby Zgony	1760-1790 1760-1790 1760-1790	Księga oprawiona, j. łaciński, j. niemiecki, j. polski, brak rubryk, wymiary 32×20 cm, ss. 189, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1791-1865 1791-1866 1791-1866	Księga oprawiona, j. łaciński, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×21 cm, ss. 623, wizytacje, kongregacje dekanalne, inwentarz kościoła z 1797 roku, zdigitalizowana

	Chrzty	1865-1908	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 35×22 cm, ss. 443, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1909-1944	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×28 cm, ss. 221, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1867-1905	Księga, brak oprawy, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 170, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1909-1968	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 269, wizytacje, zdigitalizowana
Nadarzyce (Rederitz)	Chrzty Śluby	1669-1734 1669-1734	Księga, oprawa uszkodzona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 33×22 cm, ss. 477, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby	1735-1797 1735-1797	Księga oprawiona, j. łaciński, pisana z dwóch stron, brak rubryk, wymiary 32×19 cm, ss. 555, wizytacje, kongregacje dekanalne, dodatkowe notatki na końcu księgi, zdigitalizowana
	Zgony	1743-1797	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 19×16 cm, ss. 217, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
Nakielno (Kl. Nakel)	Chrzty	1919-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 40×26 cm, ss. 216, wizytacje, zdigitalizowana
Niekursko (Niekosken)	Chrzty	1928-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 46, zdigitalizowana
	Śluby	1928-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 28, zdigitalizowana
	Zgony	1928-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 18, zdigitalizowana
Piła pw. św. Antoniego (Schneidemühl)	Chrzty Śluby Zgony	1940-1945 1940-1945 1940-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×29 cm, ss. 177, zdigitalizowana

Piła pw. NMP i św. Jana (Schneidemühl)	Chrzty Śluby	1798-1826 1800-1827	Księga oprawiona, j. łaciński, do roku 1804 brak rubryk, od 1804 rubryki robione ręcznie, zapisy z dwóch stron, wymiary 32×21 cm, ss. 444, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1827-1844 1827-1844 1818-1862	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, zapisy z dwóch stron, wymiary 33×20 cm, ss. 780, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1845-1867	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×20 cm, ss. 517, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1882-1890	Księga oprawiona, j. łaciński, j. niemiecki, j. polski, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×22 cm, ss. 516, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1891-1905	Księga oprawiona, j. łaciński, j. niemiecki, rubryki drukowana, wymiary 40×27 cm, ss. 599, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1905-1907	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 143, zdigitalizowana
	Chrzty	1907-1910	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 201, zdigitalizowana
	Chrzty	1910-1917	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 41×27 cm, ss. 513, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1923-1925	Księga oprawiona, j. niemiecki, polski, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×22 cm, ss. 180, zdigitalizowana
	Chrzty	1926-1933	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 393, wizytacje, zdigitalizowana

	Śluby	1845-1871	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×21 cm, ss. 183, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1872-1903	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 36×23 cm, ss. 245, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1904-1933	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×26 cm, ss. 282, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1865-1896	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki ręcznie robione, wymiary 34×22 cm, ss. 663, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1897-1925	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 40×27 cm, ss. 607, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1925-1942	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 403, wizytacje, zdigitalizowana
Piła (Schneidemühl Wehrmachtgeme- ide)	Chrzty	1930-1943	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 398, zdigitalizowana
	Śluby	1930-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 140, zdigitalizowana
	Zgony	1930-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 216, zdigitalizowana
Pokrzywnica (Krummfließ)	Chrzty	1897-1933	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 42×27 cm, ss. 416, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1897-1947	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 42×27 cm, ss. 132, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1897-1927	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 42×27 cm, ss. 123, wizytacje, zdigitalizowana

Polanów (Pollnow)	Chrzty Śluby Zgony	1908-1920 1908-1944 1908-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×26 cm, ss. 241, zdigitalizowana
	Chrzty	1921-1946	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 191, zdigitalizowana
Radawnica (Radawnitz)	Chrzty	1835-1894	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×21 cm, ss. 268, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby Zgony	1835-1908 1830-1899	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×21 cm, ss. 293, wizytacje, zdigitalizowana
	I komunია	1911-1942	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 33×22 cm, ss. 97, zdigitalizowana
Róża Wielka (Rose)	Chrzty Śluby Zgony	1819-1838 1819-1849 1822-1861	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×21 cm, ss. 530, wizytacje, zdigitalizowana.
	Chrzty Śluby	1839-1884 1849-1882	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 35×21 cm, ss. 581, brak stron w latach 1862-1870, zdigitalizowana
	Chrzty	1886-1946	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 42×26 cm, ss. 463, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1887-1944	Księga bez oprawy, luźne strony, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 237, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1861-1886	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×22 cm, ss. 77, zdigitalizowana
	Zgony	1886-1944	Księga bez oprawy, j. niemiecki, luźne strony, rubryki drukowane, wymiary 41×56 cm, ss. 255, wizytacje, zdigitalizowana

Rzeczennica (Stegres)	Chrzty	1908-1946	Księga oprawiona, rubryki drukowane, j. niemiecki, j. polski, wymiary 42×26 cm, ss. 322, wizytacje
	Śluby	1908-1944	Księga oprawiona, rubryki drukowane, j. niemiecki, j. polski, wymiary 42×26 cm, ss. 80, wizytacje
Skrzatusz (Schrotz)	Chrzty Śluby Zgony	1658-1777 1659-1777 1659-1777	Księga oprawiona, j. łaciński, j. polski, brak rubryk, wymiary 38×16 cm, ss. 656, inwentarz kościoła na końcu księgi, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Śluby Zgony	1778-1850 1778-1850	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, brzegi kart nadpalone, wymiary 32×19 cm, ss. 418, inwentarz kościoła na ss. 70, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1777-1850	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, brzegi kart nadpalone, luźne karty, wymiary 32×19 cm, ss. 712, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Zgony	1821-1851 1821-1847	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, luźne karty, wymiary 35×11 cm, ss. 256, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1851-1869 1851-1869 1851-1869	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, nadpalone brzegi kart, luźne karty, wymiary 32×21 cm, ss. 697, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1877-1890 1877-1890 1877-1890	Księga bez oprawy, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 32×21 cm, ss. 107, wypisy chrztów, ślubów i zgonów z księgi metrykalnej parafii w Starej Łubiance, zdigitalizowana
	Chrzty	1870-1919	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, brzegi kart nadpalone, wymiary 36×24 cm, ss. 445, brak zapisów z lat 1877-1889, zdigitalizowana
	Chrzty	1920-1948	Luźne karty, bez oprawy, rubryki, drukowane, j. niemiecki, j. polski, brzegi kart nadpalone, 37×24 cm, ss. 303, zdigitalizowana

	Śluby	1870-1934	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, brzegi kart nadpalone, wymiary 35×23 cm, ss. 237, brak zapisów z lat 1878-1889, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1870-1961	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, brzegi kary nadpalone, wymiary 37×24 cm, ss. 401, brak zapisów z lat 1878-1889, wizytacje, zdigitalizowana
Sławianowo (Steimark)	Chrzty Śluby Zgony	1661-1738 1665-1743 1713-1743	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 34×22 cm, ss. 390, dodatkowe informacje, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby	1774-1831 1774-1831	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, zapisy z dwóch stron, wymiary 33×20 cm, ss. 496, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby	1746-1794 1746-1795	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, zapisy z dwóch stron, wymiary 32×20 cm, ss. 472, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby	1832-1865 1832-1866	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, zapisy z dwóch stron, wymiary 33×21 cm, ss. 549, spis komunikujących, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1865-1889	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, luźne karty, wymiary 43×29 cm, ss. 276, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Zgony	1774-1854	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×21 cm, ss. 379, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Zgony	1854-1912	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 36×22 cm, ss. 461, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana

Sławno (Schlawe)	Chrzty	1923-1946	Księga w miękkiej oprawie, j. niemiecki, polski, rubryki drukowane, wymiary 36×20 cm, ss. 57, zdigitalizowana
	Chrzty (wyciąg)	1938-1944	Księga w miękkiej oprawie, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 12, zdigitalizowana
	Śluby	1938-1944	Księga w miękkiej oprawie, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 22, zdigitalizowana
Słupsk (Stolp)	Chrzty Śluby Zgony	1866-1885 1866-1896 1866-1884	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 40×27 cm, ss. 191, zdigitalizowana
	Chrzty	1885-1914	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×26 cm, ss. 332, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1914-1941	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 361, zdigitalizowana
	Chrzty	1942-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 133, zdigitalizowana
	Śluby	1896-1946	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 40×27 cm, ss. 300, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1884-1932	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 286, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1933-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 79, zdigitalizowana
	I komunია	1870-1908	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×21 cm, ss. 53, zdigitalizowana
	I komunია	1909-1944	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 119, zdigitalizowana
	Bierzmowania	1873-1939	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 119, zdigitalizowana

Stara Łubianka (Lebehne)	Chrzty Śluby Zgony	1668-1732 1661-1774 1693-1774	Księga bez oprawy, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 31×11 cm, ss. 334, inwentarz kościoła z lat 1659, 1738, zdigitalizowana
Stara Wiśniewka (Lugetal)	Zgony	1909-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 97, wizytacje, zdigitalizowana
Sypniewo (Zippnow)	Chrzty Śluby	1669-1797 1669-1810	Księga oprawiona, spis alfabetyczny, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×22 cm, ss. 478, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1797-1837 1797-1838 1797-1840	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 34×21 cm, ss. 489, inwentarz kościoła, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby	1797-1812 1811-1864	Księga oprawiona, spis alfabetyczny, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×23 cm, ss. 176, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1838-1867 1839-1866 1844-1866	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×21 cm, ss. 784, informacja o pierwszym po 23 latach bierzmowaniu w 1858 r., wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1867-1904 1867-1923 1867-1909	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 44×29 cm, ss. 787, alfabetyczny spis na końcu księgi, zdigitalizowana
	Chrzty	1905-1932	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 300, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1932-1949	Księga oprawiona, j. niemiecki, polski, rubryki drukowane, wymiary 36×22 cm, ss. 120, zdigitalizowana
	Śluby	1932-1956	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 198, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1910-1952	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 41×27 cm, ss. 194, wizytacje, zdigitalizowana
	Bierzmowania	1869-1933	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 35×22 cm, ss. 376

Szczecinek (Neustettin)	Chrzty	1919-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 37×24 cm, ss. 176, zdigitalizowana
Szwecja (Freudenfier)	I komunია	1911-1944	Księga bez oprawy, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×22 cm, ss. 115, zdigitalizowana
Świdwin (Schivelbein)	Chrzty	1863-1928	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×26 cm, ss. 282, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1929-1946	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 42×30 cm, ss. 55, zdigitalizowana
	Śluby	1865-1947	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×26 cm, ss. 244, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1869-1947	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 38×26 cm, ss. 259, wizytacje, zdigitalizowana
Trzcianka	Chrzty Śluby Zgony	1730-1753 1730-1753 1730-1754	Księga oprawiona, j. łaciński, luźne karty, brak rubryk, wymiary 22×18 cm, ss. 435, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1754-1829 1754-1797 1754-1797	Księga oprawa uszkodzona, j. niemiecki, j. łaciński, pisana z dwóch stron, wymiary 32×20 cm, ss. 724, inwentarz kościoła z lat 1798, 1807, odpis dokumentu z 1765, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1829-1830 1797-1830 1797-1830	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 34×20 cm, ss. 305, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1831-1863	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 37×26 cm, ss. 288, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1863-1893	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 39×24 cm, ss. 299, zdigitalizowana
	Chrzty	1893-1920	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, luźne karty, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 391, wizytacje, zdigitalizowana

	Śluby	1831-1885	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 37×25 cm, ss. 204, zdigitalizowana
	Śluby	1886-1944	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 283, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1872-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×26 cm, ss. 473, wizytacje, zdigitalizowana
Tuczno (Tütz)	Chrzty	1821-1846	Karty luźne, brak oprawy, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×20 cm, ss. 213, zdigitalizowane
	Chrzty	1834-1836	Luźne karty, brak oprawy, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 36×21 cm, ss. 15
Uniechów (Heinrichswalde)	Chrzty	1686-1725	Księga bez oprawy, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 33×20 cm, ss. 64, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1759-1792	Księga bez oprawy, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 34×22 cm, ss. 188, dodatkowe zapisy na ostatniej stronie, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1792-1793	Luźne karty, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 33x20 cm, ss. 6, zdigitalizowane
	Chrzty	1793-1875	Księga oprawiona, oprawa uszkodzona, j. łaciński, brak rubryk do 1837 r., od 1838 rubryki robione ręcznie, luźne strony, wymiary 33×21 cm, ss. 521, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Śluby	1726-1850	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 33×19 cm, ss. 265, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Śluby	1850-1875	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 35×22 cm, ss. 17, zdigitalizowana
	Chrzty Zgony	1884-1899 1884-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×25 cm, ss. 159, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana

	Zgony	1726-1778	Księga oprawiona, oprawa uszkodzona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 32×19 cm, ss. 128, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Zgony	1784-1819	Księga bez oprawy, luźne karty, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 32×20 cm, ss. 108, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Zgony	1819-1873	Księga bez oprawy, j. niemiecki, j. łaciński, brak rubryk do 1837 r., od 1838 rubryki robione ręcznie, luźne karty, wymiary 32×19 cm, ss. 83, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
Wałcz (Deutsch Krone)	Chrzty Śluby Zgony	1687-1753 1687-1753 1687-1753	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 39×16 cm, ss. 794, inwentarz kościoła z 1726 r., dodatkowe dokumenty, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty Śluby Zgony	1753-1796 1753-1796 1753-1796	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, częściowo rubryki robione ręcznie, wymiary 39×16 cm, ss. 575, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1796-1815	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 35×22 cm, ss. 719, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1815-1839	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 36×21 cm, ss. 906, wizytacje, wydarzenia, zdigitalizowana
	Chrzty	1840-1869	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×22 cm, ss. 558, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1862-1865	Luźne karty, bez oprawy, j. niemiecki, brak rubryk, 33×22 cm, ss. 48
	Chrzty	1870-1893	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×25 cm, ss. 463, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1893-1930	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×28 cm, ss. 607, wizytacje, zdigitalizowana

	Chrzty	1930-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 40×28 cm, ss. 234, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby Zgony	1866-1869 1833-1869	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 36×22 cm, ss. 372, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby Zgony	1797-1865 1797-1833	Księga oprawiona, oprawa uszkodzona, luźne karty, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie, wymiary 35×21 cm, ss. 727, zdigitalizowana
	Śluby	1870-1925	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 38×26 cm, ss. 369, zdigitalizowana
	Zgony	1870-1908	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 37×25 cm, ss. 466, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1908-1925	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 290, w roku 1916 brak stron 11-49, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1925-1945	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 37×25 cm, ss. 304, wizytacje, zdigitalizowana
Wąlcz (Deutsch Krone) Kirchenbuch der kath. Militar	Chrzty Śluby Zgony	1915-1931 1915-1931 1915-1923	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 42×27 cm, ss. 30, zdigitalizowana
Zakrzewo (Buchsdorf)	Chrzty	1774-1796	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, 34×21 cm, ss. 458, alfabetyczny spis na końcu księgi, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1796-1814	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×20 cm, ss. 580, alfabetyczny spis na końcu księgi, cennik za usługi, wizytacje, zdigitalizowana

	Chrzty	1814-1841	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×20 cm, ss. 609, alfabetyczny spis na końcu księgi, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1841-1863	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, karty luźne, wymiary 39×25 cm, ss. 345, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1864-1876	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, wymiary 43×28 cm, ss. 385, alfabetyczny spis na końcu księgi, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1877-1908	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 40×27 cm, ss. 562, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1774-1814	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×21 cm, ss. 235, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1814-1860	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×20 cm, ss. 291, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1860-1943	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 34×22 cm, ss. 331, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1815-1865	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 35×21 cm, ss. 374, wizytacje, zdigitalizowana
	Zgony	1866-1916	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 41×24 cm, ss. 571, zdigitalizowana
	I komunია	1896-1972	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 32×20 cm, ss. 480, zdigitalizowana
Złotów (Flatow)	Chrzty	1660-1707	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 31×11 cm, ss. 156, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1707-1781	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 33×21 cm, ss. 740, inwentarz kościoła, biblioteka, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana

	Chrzty	1781-1851	Księga oprawiona, j. łaciński, do roku 1838 brak rubryk, po 1838 rubryki robione ręcznie, wymiary 34×21 cm, ss. 493, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty ex villis	1782-1813	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 35×21 cm, ss. 230, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty ex villis	1813-1851	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki robione ręcznie od 1838 r., wymiary 34×21 cm, ss. 615, wizytacje, kongregacje dekanalne, zdigitalizowana
	Chrzty	1875-1904	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, luźne karty, rubryki drukowane, wymiary 40×26 cm, ss. 479, wizytacje, zdigitalizowana
	Chrzty	1905-1935	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 471, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1707-1799	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 32×21 cm, ss. 337, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1800-1851	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 33×21 cm, ss. 135, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1852-1874	Księga oprawiona, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 40×25 cm, ss. 81, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby ex villis	1800-1851	Księga oprawiona, j. niemiecki, łaciński, rubryki ręcznie robione, wymiary 33×21 cm, ss. 207, wizytacje, zdigitalizowana
	Śluby	1875-1932	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 234, zdigitalizowana
	Zgony	1707-1779	Księga oprawiona, j. łaciński, brak rubryk, wymiary 32×21 cm, ss. 389, zdigitalizowana
	Zgony ex villis	1780-1851	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 35×22 cm, ss. 513, zdigitalizowana

	Zgony ex oppido	1779-1851	Księga oprawiona, j. łaciński, rubryki robione ręcznie, wymiary 34×22 cm, ss. 387, zdigitalizowana
	Zgony	1852-1874	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 41×25 cm, ss. 257, zdigitalizowana
	Zgony	1875-1934	Księga oprawiona, j. niemiecki, j. łaciński, rubryki drukowane, wymiary 41×26 cm, ss. 418, zdigitalizowana
	Bierzmowania	1907-1936	Księga bez oprawy, j. niemiecki, rubryki drukowane, wymiary 33×13 cm, ss. 95
	I komunია	1896-1933	Księga bez oprawy, j. niemiecki, j. polski, rubryki drukowane, wymiary 32×21 cm, ss. 382

Tabela 2. Katolickie księgi metrykalne w Archiwach Państwowych

Parafia	Chrzty	Śluby	Zgony
Buczek (Gr. Butzig) w AP Koszalin	1823-1874	1823-1874	1823-1874
Głubczyn (Steinau) w AP Koszalin	1823-1874	1823-1874	1823-1874
Krajenka (Krojanke) w AP Koszalin	1823-1874	1823-1874	1823-1874
Marcinkowice (Marzdorf) w AP Koszalin	1823-1835, 1842-1847, 1849-1874	1823-1835, 1842-1847, 1849-1874	1823-1835, 1842-1847, 1849-1874
Radawnica (Radawnitz) w AP Koszalin	1823-1859, 1863-1874	1823-1859, 1863-1874	1823-1859, 1863-1874
Sławianowo (Steinmark) w AP Koszalin	1812-1874	1812-1874	1812-1874
Zakrzewo (Buschdorf) w AP Koszalin	1799, 1811-1874	1799, 1811-1874	1799, 1811-1874
Złotów (Flatow) w AP Koszalin	1811-1874	1811-1874	1811-1874

Zakończenie

Wydarzenia ostatniej wojny, jak i wcześniejszych konfliktów miały wpływ nie tylko na ludzkie losy i przebieg granic państwowych, ale także na dzieje i zachowanie wytworzonych w przeszłości dokumentów i innych dóbr kultury. Reprezentatywnym tego przykładem mogą być katolickie księgi metrykalne zgromadzone w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Wiele z nich uległo nieodwracalnemu zniszczeniu. Te, które zabezpieczono, przetrwały dzięki zapobiegliwości roztropnych i zaradnych duszpasterzy, a także wrażliwych osób świeckich. Zdecydowaną większość zachowanych metrykaliów udało się zgromadzić, zabezpieczyć i udostępnić zainteresowanym.

BIBLIOGRAFIA

- Bończa-Bystrzycki Lech, *Dzieje Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej (X–XX/XXI wiek)*, Koszalin 2012.
- Bończa-Bystrzycki Lech, *Stan zachowania ksiąg metrykalnych parafii katolickich diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej według stanu z dnia 8 maja 1945 r.*, „Rocznik Koszaliński” (1983), nr 19, s. 154-161.
- Bończa-Bystrzycki Lech, *Zarys dziejów Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej*, w: *Schematyzm Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, Koszalin 1998, s. 83.
- Ceynowa Tadeusz, *Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i jego zasób*, w: *Archiwa Ziem Zachodnich i Północnych Polski (1945-2005). Tradycja i współczesne wyzwanie*, red. K. Kozłowski, Szczecin-Warszawa 2007, s. 187-193.
- Ceynowa Tadeusz (red.), *Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej – powstanie i funkcjonowanie*, w: *Przeszłość Kościoła w archiwach Pomorza Zachodniego*, Radom 2014, s. 133-144.
- Ceynowa Tadeusz (red.), *Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, w: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972–2012*, Radom 2012, s. 135-147.
- Ceynowa Tadeusz, *Duplikaty w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, w: *Nova et vetera. Aktualne problemy archiwów diecezjalnych w Polsce*, red. W. Żurek, Lublin 2016, s. 87-99.
- Ceynowa Tadeusz, *Koszalińsko-kołobrzeska diecezja*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 9, red. A. Szostek, Lublin 2002, kol. 976-978.
- Chodyński Stanisław, *Metryki kościelne*, w: *Encyklopedia kościelna*, t. 14, red. M. Nowodworski, Warszawa 1881, s. 224-231.
- Dekret utworzenia Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, „Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne”, 31(2003) nr 10-12, s. 36.
- Dullak Kazimierz, *Podstawy prawno-organizacyjne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, Koszalin 1996.
- Kotecki Radosław, *Rejestracja metrykalna wiernych w świetle potrydenckiego ustawodawstwa Kościoła katolickiego*, „Nasza Przeszłość”, 112 (2009) s. 135-179.
- Kozłowski Kazimierz (oprac.), *Narodziny diecezji szczecińsko-kamińskiej i koszalińsko-kołobrzeskiej (1945–1975)*, Źródła do Dziejów Pomorza Zachodniego, t. 14, Szczecin 2007.

- Krajewska Hanna, *Wstęp*, w: *Księgi metrykalne i stanu cywilnego w archiwach państwowych w Polsce*, oprac. A. Laszuk, Warszawa 2003, s. III-IV.
- Kufel Robert R., *Kancelaria, registratura i archiwum parafialne na ziemiach polskich od XII do początku XXI wieku*, Zielona Góra 2005.
- Kumor Bolesław, *Dzieje diecezji krakowskiej od roku 1795*, t. 2, Kraków 1999.
- Kumor Bolesław, *Jakim celom służyły księgi parafialne*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 7(1975) s. 299-204.
- Kumor Bolesław, *Księgi «Status animarum» na ziemiach polskich (do r. 1918)*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 1(1967) s. 89-109.
- Kumor Bolesław, *Metryki parafialne archiwach diecezjalnych*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 14 (1966) z. 1, s. 65-75.
- Kumor Bolesław, *Przepisy państwowe i kościelne dotyczące metryk kościelnych w zaborze austriackim (1800-1918)*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 7 (1975) s. 93-107.
- Kumor Bolesław, *Przepisy prawne w sprawie chrztu dzieci w XVI-XVIII w.*, „Przeszłość Demograficzna Polski”, 9 (1976) s. 41-56.
- Kurpas Józef, *Początki ksiąg metrykalnych*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 2 (1961) z. 1-2, s. 5-42.
- Liedke Antoni, *Zarys dziejów diecezji chełmińskiej*, „Nasza Przeszłość”, 34 (1971), s. 116.
- Mielczarek Piotr (oprac.), *Rys historyczny, w: Schematyzm Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1982*, Koszalin 1982, s. 39-67.
- Moskal Tomasz, *Historia ksiąg metrykalnych Kościoła katolickiego na ziemiach polskich*, „Archiwariusz. Biuletyn Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu”, 1 (2005) s. 55-83.
- Olczak Stanisław, *Kancelaria*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, red. A. Szostek, Lublin 2000, kol. 555.
- Sobór Trydencki*, w: *Dokumenty soborów powszechnych*, t. 4, *Lateran V, Trydent, Watykański I*, oprac. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2004, s. 721-725.
- Szulist Władysław, *Archiwa parafialne powiatu słupskiego*, „Rocznik Koszaliński”, (1974) nr 10, s. 198-205.
- Trzciniński Tadeusz, *Zbiór ustaw archidiecezyi gnieźnieńskiej i poznańskiej*, Poznań 1906.
- Zarządzenie w sprawie gromadzenia zbiorów Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, „Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne”, 31 (2003) nr 10-12, s. 37-38.
- Wieczorkowska Małgorzata, *Rzymskokatolickie księgi metrykalne w Archiwum Państwowym w Koszalinie*, w: *Przeszłość Kościoła w archiwach Pomorza Zachodniego*, red. T. Ceynowa, Radom 2014, s. 121-132.

CATHOLIC RECORD BOOKS OF THE KOSZALIN-KOŁOBRZEG (KOŁOBRZEG) DIOCESE

Summary

In recent years, record books have been the subject of research not only for scientists but also for unprofessional genealogists. The Archive of the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese was established in 2003. The task of the staff was to take over from the parish archives the documentation created before 1945. The collection of 215 items of Catholic record books was extracted from the archives. They come from 39 Catholic parishes. After proper protection and development, they are now available in digital form to interested researchers. The catalog presented in the article contains the state of preservation and the enormous cognitive value of Catholic record books collected in the Koszalin archive.

Key words: Archive of the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese; record books; Catholic church; Pomerania

Translated by Mirosława Landowska